

# Konaklama Vergisi Uygulaması ve Türkiye’de Uygulanabilirliği

Burçin BOZDOĞANOĞLU\*

## Özet

*Konaklama Vergisi; AB ülkelerinde, ABD’de ve Japonya’da Şehir Vergisi, Turizm Vergisi, Otel Vergisi gibi farklı isimler altında uygulanan ve konaklama bedeli üzerinden alınan dolaylı bir vergidir. Türkiye’de 2008 yılında bir kanun tasarısı içinde yer alan ancak alt komisyondan geçemeyen Konaklama Vergisinin yabancı ülke uygulamaları çerçevesinde incelenerek Türkiye için alternatif bir vergi önerisi oluşturulması bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çalışmada AB’ye uyum sürecinde gündeme gelmesi muhtemel olan Konaklama Vergisinin uygulandığı ülkelerde verginin uygulanma şekli ve Türkiye’de yasa tasarısı olarak kalan modelin incelenmesi sonucu ülkemiz koşullarına en uygun vergilendirme sisteminin oluşturulması konusunda önermelerde bulunulmuştur.*

**Anahtar Kelimeler:** Konaklama Vergisi, Şehir Vergisi, Turizm Vergisi, Verginin Yansıtılması, İstisna ve Muafiyetler

## *Accommodation Tax Application and Applicability in Turkey*

### **Abstract**

*Accommodation Tax is an indirect tax levied on accommodation cost and applied in different names such as City Tax, Tourism Tax, Hotel Tax, etc. in the EU countries, the USA and Japan. This study aims to examine the Accommodation Tax, which was included in a draft law but rejected by the sub-commission in Turkey in 2008, within the framework of its practice in foreign countries and to create an alternative tax proposal for Turkey. In this study, suggestions have been offered for taxation system which is the most suitable for the conditions our country after having examined the way of its application in foreign countries where Accommodation Tax, which is possible to be on the agenda in the EU harmonization process, is levied and the model which remained as a draft in our country.*

\*Dr., Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, burcindogan@gmail.com

**Key Words:** *Accommodation Tax, City Tax, Tourism Tax, Tax Incidence, Exceptions and Exemptions*

**JEL Classification Codes:** *K34, H27, H22, H71*

## **Giriş**

Gelişen teknolojiyle birlikte ulaşım olanaklarının çeşitlenmesi, çok uluslu şirketlerin küresel ekonomideki rolünün artması gibi etkilerle bireylerin hem iş hem de tatil amaçlı seyahatlerinde ciddi bir artış meydana gelmiştir. Gerek iş nedeniyle gerekse tatil amaçlı seyahatlerde konaklama seyahatinin ayrılmaz bir parçası durumundadır.

Avrupa, Amerika ve Uzakdoğu’da geçici süreli (ikamet amaçlı olmayan) konaklamalar için yerli/yabancı ayrımı yapılmaksızın konaklama hizmeti için KDV dışında, belirlenen oran veya tutarlarda vergi alınmaktadır. Bu vergi yalnızca turistik amaçlı konaklamaları kapsamayıp, yerli/yabancı konaklayanların gecelik konaklama bedellerine dahil edilmek suretiyle ve genellikle konaklama bedeli esas alınarak uygulanmaktadır.

Türkiye’de de uygulanması gündeme gelen ancak turizm sektörü temsilcilerinin itirazları sonucu TBMM Alt Komisyonundan geçemeyen bir tasarı olarak kalan Konaklama Vergisinin yabancı ülke uygulamaları ve Türkiye için alternatif öneriler bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

## **1. Konaklama Vergisinin Genel Olarak İncelenmesi**

AB ülkelerinin genelinde uygulanan Konaklama Vergisinin temel özellikleri belirli periyotlarla yayımlanan ve Birlik üyesi ülkelerin vergi sistemleri hakkında bilgilendirme içeren “Inventory of Taxes” adlı çalışmada yer almaktadır (Inventory of Taxes, 2002).

Buna göre gelişmiş pek çok ülkede uygulanan Konaklama Vergisi (Accommodation Tax), bazı ülkelerde Şehir Vergisi (City Tax) veya Turizm Vergisi (Tourism Tax) olarak da bilinmektedir.

AB ülkelerinde kısa süreli konaklamalardan ve yerli/yabancı tüm turistlerden KDV’nin konusuna girdiği için alınmaktadır. AB üyesi ülkelerde Konaklama Vergisi uygulamasının yasal dayanağı KDV uygulamasında da değişikliklerin (282/2011) yer aldığı 2006/112/EC sayılı Konsey Direktifi’dir (Official Journal of European Union, 2011). AB ülkelerinde Konaklama Vergisinden elde edilen gelir yerel yönetimlere bırakılmaktadır. ABD’de benzer şekilde KDV yerine uygulanan Satış Vergisinin konusuna giren konaklamalar Otel Vergisine tabi tutulmaktadır. Ancak ABD’de AB’den farklı olarak kamp alanları ve karavanlarda gerçekleşen konaklamalar Satış Vergisinin konusuna girmediğinden Otel Vergisine de tabi tutulmamaktadır. AB’de ise karavan, kamp alanları ve çadırlarda gerçekleşen tatil amaçlı konaklamalar Konaklama Vergisi veya Turizm Vergisine konu edilmektedir.

Verginin mükellefi; kısa süreli ve geçici konaklamalar için konaklama tesislerini kullananlardır. Yetkili merkezi veya yerel idareye sunulan vergi gelirleri, ülke veya eyalete göre değişmekle birlikte elde edilen gelirin önemli bir kısmı verginin toplandığı yerel yönetime aktarılmaktadır.

## 2. Konaklama Vergisinde Yabancı Ülke Uygulamaları

### 2.1. Avrupa Ülkelerinde Konaklama Vergisi

#### 2.1.1. Fransa

Fransa'da otelcilik sektöründe KDV dışında Turizm Vergisi (Taxe de Sejour) adıyla bir vergi uygulanmakta olup, vergiye ilişkin detaylar aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.<sup>1</sup>

**Tablo 1: Fransa'da Turizm Vergisi**

Konaklama Türü	Minimum Vergi Tutarı	Maksimum Vergi Tutarı
Otel, rezidans ve mobilyalı konaklama (4 yıldız ve üzeri)	0,65 euro	1,50 euro
Otel, rezidans ve mobilyalı konaklama (3 yıldız)	0,50 euro	1,00 euro
Otel, rezidans ve mobilyalı konaklama (2 yıldız)	0,30 euro	0,90 euro
Otel, rezidans ve mobilyalı konaklama (1 yıldız)	0,20 euro	0,75 euro
Otel, rezidans ve mobilyalı konaklama (yıldızsız)	0,20 euro	0,40 euro
Tatil köyü (ultra konfor)	0,30 euro	0,90 euro
Tatil köyü (konforlu)	0,20 euro	0,75 euro
Kamp, karavan ve açık hava konaklaması (3-4 yıldız kategorisi)	0,20 euro	0,55 euro
Kamp, karavan ve açık hava konaklaması (1-2 yıldız kategorisi)	0,20 euro	0,20 euro

**Not:** \*13 yaşın altındaki çocukların konaklamaları vergiden muaftır.

Fransa'da 200 euronun üzerindeki odalardan alınacak olan ve 90 milyon euro gelir yaratması beklenen Lüks Otel Vergisi Kasım 2011'de uygulamaya konulmasından haftalar sonra kaldırılmıştır. Buna karşın otel konaklamaları için geçerli KDV oranı %5,5'den %7'ye yükseltilmiştir.

#### 2.1.2. Belçika

Belçika'da Şehir Vergisi adıyla yerel yönetimler tarafından toplanan bu verginin Antwerp, Bruges, Brüksel ve Ghent şehirleri için detayları aşağıdaki Tablolarda yer almaktadır.<sup>2</sup>

**Tablo 2: Belçika'da Otel Sınıflandırması ve Uygulanan Şehir Vergisi Tutarları**

ANTWERP / ANTWERPEN				
A SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı gecelik kişi başı €50 olan oteller)			B SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı gecelik kişi başı €50.01 - €75 arasında olan oteller)	
Oteldeki Sayısı	Oda	Oda başı her 3 aylık periyotta alınan vergi	Oteldeki Oda Sayısı	Oda başı her 3 aylık periyotta alınan vergi
01 - 015 oda		€30	01 - 015 oda	€35
16 - 032 oda		€35	16 - 032 oda	€40

<sup>1</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/france](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/france)

<sup>2</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/belgium](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/belgium)

33 - 060 oda	€60	33 - 060 oda	€55
61 - 100 oda	€80	61 - 100 oda	€80
100’ün üzerinde oda	€90	100’ün üzerinde oda	€90
<b>C SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı gecelik kişi başı €75.01 - €95 arasında olan oteller)</b>		<b>D SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı gecelik kişi başı €95.01 - €150 arasında olan oteller)</b>	
<b>Oteldeki Oda Sayısı</b>	<b>Oda başı her 3 aylık periyotta alınan vergi</b>	<b>Oteldeki Oda Sayısı</b>	<b>Oda başı her 3 aylık periyotta alınan vergi</b>
01 - 015 oda	€50	01 - 015 oda	€110
16 - 032 oda	€60	16 - 032 oda	€120
33 - 060 oda	€80	33 - 066 oda	€130
61 - 100 oda	€110	61 - 100 oda	€160
100’ün üzerinde oda	€120	100’ün üzerinde oda	€180
<b>E SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı kişi başı gecelik €150.01 - €200 arasında olan oteller)</b>		<b>F SINIFI OTELLER (Ortalama oda fiyatı kişi başı gecelik €200’nun üzerinde olan oteller)</b>	
<b>Oteldeki Oda Sayısı</b>	<b>Odabaşı her 3 aylık periyotta alınan vergi</b>	<b>Oteldeki Oda Sayısı</b>	<b>Oda başı her 3 aylık periyotta alınan vergi</b>
01 - 015 oda	€130	01 - 015 oda	€130
16 - 060 oda	€140	16 - 060 oda	€190
61 - 100 oda	€150	61 - 100 oda	€220
101-210 oda	€200	101-210 oda	€240
210’un üzerinde oda	€240	210’un üzerinde oda	€270

Antwerp’de belirlenen tutarlar konaklayan kişi sayısına bağlı olmaksızın 3’er aylık periyotlarla otel sahipleri tarafından yerel yönetime ödenmektedir.

Bruges’de ise Şehir Vergisi olarak uygulanan verginin oranı %1,8 olup, hesaplama formülü otelde bulunan oda sayısının kahvaltı dahil iki kişilik bir odanın ortalama konaklama fiyatı ile çarpımının otelin açık olduğu gün sayısı ile %65’in çarpımından oluşmaktadır. Şehir Vergisi mutlaka oda fiyatına dahil edilmekte olup, ayrıca tahsilat yapılmamaktadır.

Ghent’te Şehir Vergisi uygulanmakta olup, verginin tutarı kişi başı gecelik 2,50 euro olarak belirlenmiştir. Bazı otellerde Şehir Vergisi otel ücretinin içine dahil edilmek suretiyle tahsil edilirken bazı otellerde oda ücreti dışında ayrıca tahsil edilmektedir.

Brüksel’de otel sahipleri tarafından ödenen bu verginin detayları aşağıda yer almakta olup, verginin müşterilere nasıl yansıtılacağı her otel kategorisinde farklılık göstermektedir. Bununla birlikte Belçika’da otel konaklamalarında ve restoran hizmetlerinde uygulanan KDV oranı %6’dır.

### BRUSSELS / BRUXELLES

Otel Kategorileri Sınıflandırılmamıştır	
Oda Sayısı	Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)
100 odadan az	€400.00
100 oda ve üzeri	€720.00

<b>Otel Kategorisi: "1" veya "H1"</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€672.00
100 oda ve üzeri	€884.80
<b>Otel Kategorisi: "2" veya "H2"</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€931.20
100 oda ve üzeri	€1272.00
<b>Otel Kategorisi: "3" veya "H3"</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€1363.20
100 oda ve üzeri	€1507.20
<b>Otel Kategorisi: "4" veya "H4"</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€1536.00
100 oda ve üzeri	€1718.40
<b>Otel Kategorisi: "5" veya "H5"</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€2419.20
100 oda ve üzeri	€2880.00
<b>Otel Kategorisi: Apartotel</b>	
<b>Oda Sayısı</b>	<b>Vergi Yükümlülüğü (oda başına yıllık)</b>
100 odadan az	€1017.60
100 oda ve üzeri	€1526.40

**Not:** \*Apartotel için kullanılan oda terminolojisi = oda ve/veya apartman dairesi

### 2.1.3. Almanya

Almanya'da yerel otel vergileri Kültür Vergisi (Culture Tax-Kulturförderabgabe) ve Yatak Vergisi (Bed Tax-Bettensteuer) olarak uygulanmaktadır.

Aachen, Bremen, Hamburg ve Lübeck'te 2012 yılından bu yana Yatak Vergisi uygulanmaktadır. 2011 Temmuz ayında Münih'te standart olarak kişi başı 2,5 euro Yatak Vergisi uygulanması gündeme gelmiş; ancak, Alman Turizm Birliğinin de karşı çıkması sonucu uygulama başlamamıştır.

Aşağıdaki Tablolarda Almanya'nın çeşitli bölgelerinde uygulamada olan ve 2013 yılı içerisinde uygulanmaya başlanacak olan vergiler yer almaktadır.<sup>3</sup> Buna göre Berlin'de 2013 yılı içerisinde KDV dahil konaklama bedelinin %5'i oranında Konaklama Vergisi uygulanması gündemdedir. Aachen, Hamburg, Bochum, Dortmund, Duisburg, Erfurt, Osnabrueck ve Köln'de ise KDV dahil konaklama bedelinin %5'i oranında Konaklama Vergisi uygulanmaktadır. Diğer şehirlerde uygulanan vergiler ise konaklama zamanına, kalınan otelin oda sayısına, konaklama tipine, konaklanan odanın gecelik konaklama ücretine göre farklılık göstermektedir.

<sup>3</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/germany

**Tablo 3: Almanya’da Eyaletlere Şehirlere Göre Vergi Tutarları****Bingen am Rhein**

Kişi Başı Gecelik Konaklama Ücreti	Vergi
30 euroya kadar	1 euro
30.01 euro ile 100 euro arası	2 euro
100 euronun üzerinde	3 euro

**Not:** \* Her bir oda tipinde alınabilecek maksimum vergi tutarı aralıksız 4 gün konaklamadan alınabilecek vergi tutarıdır.

**Darmstadt**

Kişi Başı Gecelik Konaklama Ücreti	Vergi
50 euroya kadar	1 euro
50.01 euro ile 100 euro arası	2 euro
100 euronun üzerinde	3 euro

**Not:** \* Her bir oda tipinde alınabilecek maksimum vergi tutarı için sınır konulmamıştır.

**Göttingen**

Konaklama Çeşidi	Vergi
Yurtlar	0,50 euro
Konukevleri, yazlık evler, karavanlar	1 euro
Otel (3 yıldız)	2 euro
Otel (4 yıldız ve üzeri)	3 euro

**Not:** \* Her bir oda tipinde alınabilecek maksimum vergi tutarı aralıksız 14 gün konaklamadan alınabilecek vergi tutarıdır.

**Jena**

Kişi Başı Gecelik Konaklama Ücreti	Vergi
25 euro ile 49,99 euro arası	1 euro
50 euro ve üzeri	2 euro

**Konstanz Gölü (Dinglesdorf, Konstanz ve Meersburg)**

İki Gece ve Üzeri Konaklamalarda	Vergi
Dinglesdorf (1 Ocak-31 Aralık)	2 euro
Konstanz (1 Ocak-31 Aralık)	2 euro
Meersburg (1 Ocak-31 Ekim)	2 euro

**Not:** \*16 yaş ve üzeri tüm turistlerden alınmaktadır.

**Oldenburg**

Kişi Başı Gecelik Konaklama Ücreti	Vergi (gecelik kişi başı konaklama)
10 euroya kadar	0,25 euro
80 eurodan 110 euroya kadar	2 euro
260 euro ve üzeri	5 euro

**Not:** \*Her bir oda tipinde alınabilecek maksimum vergi tutarı aralıksız 14 gün konaklamadan alınabilecek vergi tutarıdır.

**Eisenach**

Konaklama Çeşidi	Vergi (gecelik kişi başı konaklama)
Ev veya apartman dairelerinde misafir olarak	1 euro
Otel (3 yıldız)	1,5 euro
Otel (4 yıldız)	2 euro

**Weimar**

Otelde Bulunan Oda Sayısı	Vergi
49 odaya kadar	1 euro
50 oda ve üzeri	2 euro

#### 2.1.4. Hollanda

Çalışmamıza konu olan vergi Hollanda’da Turist Konaklama Vergisi (Toeristenbelasting) olarak bilinmektedir. Vergi, ülkenin 421 belediyesinin neredeyse tamamında gecelik kişi başı olarak uygulanmaktadır. Vergi oranı veya miktarı genel olarak otel türü veya konaklama şekline göre farklılık göstermektedir. Hollanda’da ana belediyelerin yer aldığı bölgeler ve bu belediyelerin ilgili bölgelerde uyguladıkları vergi miktarları aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.<sup>4</sup>

**Tablo 4: Hollanda’da Bölgelere ve Belediyelere Göre Turizm Konaklama Vergisi Tutarları/Oranları**

Belediye	Bölge	Tutar	%
Amsterdam	Kuzey-Hollanda	-	5,00
Delft	Güney-Hollanda	€0.60’dan €2.20’ya kadar	-
Den Haag	Güney-Hollanda	€1.27’dan €4.76’ya kadar	-
Eindhoven	Kuzey-Brabanta	€3.50	-
Leiden	Güney-Hollanda	€0.55’dan €2.00’ya kadar	-
Maastricht	Limburg	€0.95’dan €3.90’ya kadar	-
Rotterdam	Güney-Hollanda	-	4,50
Utrecht	Utrecht	-	5,00

#### 2.1.5. Portekiz

Portekiz’de Eylül 2010’da aşağıda detayları belirtilen iki aşamalı bir Turizm Vergisi uygulaması gündeme gelmiştir. Buna göre;<sup>5</sup>

- Lizbon’a gelen her ziyaretçiden şehre ulaşmasıyla birlikte 1 euro,
- Gecelik otel konaklaması için kişi başı 1,90 euro vergi alınması planlanmıştır.

Ancak aynı yıl ülkenin başkenti durumunda olan Lizbon uluslararası gezi ve tur organizasyonu sitesi olan Trip Advisor’s tarafından “En Uygun Ücretli Tatil Rotası” ödülüne değer bulunmuştur. Bu gelişmeden sonra Turizm Vergisi uygulanması yönünde herhangi bir gelişme olmamıştır. 2011 yılı sonunda ise oteller için uygulanan düşürülmüş KDV oranı %13’den %23’e yükselmiştir.

#### 2.1.6. İspanya

İspanya’da ilk olarak Temmuz 2010’da “Turist Vergisi” şeklinde gündeme gelen vergi, Mayıs 2011’de turizm sektöründe uygulanan KDV’de %1’lik bir indirim uygulanması ile birlikte onaylanmıştır. 01.04.2012’den beri Katalan bölgesindeki tüm otellerde “Turizm Vergisi” (Tasa Turistica) adıyla uygulanmaktadır. Söz konusu verginin tutarı bölgelere ve otel kategorilerine göre 0,75 euro ile 2,5 euro arasında değişmektedir. Vergi uygulamasının detayları aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.<sup>6</sup>

<sup>4</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/netherland

<sup>5</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/portogual

<sup>6</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/spai

**Tablo 5: İspanya’da Turizm Vergisi**

Bölgeler	Otel Kategorilerine Göre Turizm Vergisi		
	1-3 yıldız	4 yıldız	5 yıldız
<b>Barselona</b>	€0.75	€1.25	€2.50
<b>Katalanya’nın Geri Kalan Kısmı</b>	€0.75	€1.00	€2.50
<b>Kruvaziyer</b>	€2.50		
<b>İstisna</b>	7 geceye kadar (7. gece dahil) konaklamalar vergiye tabi değildir.		
<b>Muafiyet</b>	16 yaş altındaki çocukların konaklamaları vergiden muafır.		

### 2.1.7. Avusturya

Avusturya’da turizm sektöründen alınan vergiler Konaklama Vergisi ve Turizm Vergisi olarak iki şekilde çeşitlendirilmiştir. Söz konusu vergiler bölgelere ve bölge sınırlarına dahil olan şehirlere göre farklılık göstermektedir.

Avusturya’da konaklama üzerinden alınan vergi; karavan ve kamp alanlarını da kapsamakta olup, kişi başı gecelik 0,15 euro ile 2,18 euro arasında değişmektedir. Vergi yerel idare kontrolünde toplanmaktadır. Avusturya’da Konaklama Vergisi pek çok değişik alanda, değişik şekillerde uygulanmakta olup, uygulama alanları aşağıda yer almaktadır.

-Geçici süreli ikamet amaçlı konaklamalarda,  
-Sağlık ve tedavi amaçlı konaklamalarda,  
-Mevsimsel (turizm sezonu içi) konaklamalarda,  
-Ülke vatandaşlarının ikamet dışı tatil yörelerindeki evlerinde gerçekleşen konaklamalarda

vergi uygulanmaktadır. Verginin konusuna giren bu alanlarda vergi;

-Gecelik konaklamalarda kalınan gece sayısına göre, tatil sezonunda iki aydan fazla süreyle kamp alanlarına park etmiş karavanların kaldıkları süreye göre, tatil amaçlı kullanılan evlerde konaklayanlar için kalış süresine göre ortaya çıkan bedel üzerinden,

-Konaklamayı sağlayan kazanç sahiplerinin elde ettiği ekonomik yarar üzerinden,

-Yerel yönetimlerin kontrol alanlarında gerçekleşen faaliyetler dolayısıyla turizmden doğrudan doğruya veya dolaylı olarak sağlanan yararlar üzerinden kalış süresinin sonunda veya yıllık olarak alınmaktadır.

Sağlık turizmi bölgesindeki apartmanlarda (binalarda) gerçekleşen gecelik konaklamalarda (daimi süreli kalmayanlardan) genel ziyaretçi vergisi ve tatil amaçlı kullanılan evlerde veya sabitlenmiş karavanlarda sağlık turizmi amacıyla yapılan konaklamalarda özel ziyaretçi vergisi alınmaktadır. Söz konusu verginin tahsilatı genel ziyaretçiler için aylık, özel ziyaretçiler için yıllık olarak yapılmaktadır.

### 2.1.8. İtalya

2011 yılından bu yana İtalya’da uygulanan Konaklama Vergisi (Tassa di Soggiorno) diğer ülkelerde uygulanan benzer nitelikli vergiler açısından da referans niteliğinde olmuştur. Genel olarak uygulanan vergi, otelin niteliğine ve konaklanan gece sayısına göre farklılık göstermektedir. İstisnai olarak Venedik’te adalar ve anakarada konaklama durumu, mevsim ve ulaşım şekli de vergi tutarını değiştirebilmektedir.



İtalya'da konaklama ve restoran hizmetlerinde uygulanan KDV, park ücretleri ve yerel yönetimlerin ziyaret izni için aldığı ücretler hesaba katıldığında standart 7 gecelik İtalya tur ücretinin yaklaşık 100 euro civarındaki kısmı vergilerden oluşmaktadır. Buna ilişkin bir örnek aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.

İlk Tablo standart 7 gece konaklamalı İtalya turunda kalınacak otelin yıldız derecelendirmesine göre ödenecek Konaklama Vergisini göstermektedir.<sup>7</sup>

**Tablo 6: Standart İtalya Turunda Kalınan Otele Göre Ödenecek Konaklama Vergisi Tutarları**

Güzergah	Konaklama Vergisi			
	2 yıldız	3 yıldız	4 yıldız	5 yıldız
Roma (3 gece)	€ 6.00	€ 6.00	€ 9.00	€ 9.00
Floransa (2 gece)	€ 4.00	€ 6.00	€ 8.00	€10.00
Venedik (2 gece)	€ 4.00	€ 6.00	€ 8.00	€10.00
<b>Toplam Konaklama Vergisi (kişi başı)</b>	<b>€14.00</b>	<b>€18.00</b>	<b>€25.00</b>	<b>€29.00</b>

Aşağıda yer alan Tabloda ise İtalya'da otellerde uygulanan KDV ve tur ile yapılan gezilerde ödenen güzergah park ücreti tutarları yer almaktadır. Yukarıdaki Tabloda yer alan Konaklama Vergisi tutarlarında 3 yıldızlı otel konaklaması için uygulanan vergi baz alınmıştır. İtalya'da otel konaklamaları için uygulanan KDV oranı Tabloda gecelik kişi başı 80 euro olan bir otel için 7 gece fiyatı üzerinden hesaplanmıştır. Ancak Ekim 2012'de konaklamadaki KDV oranı %10'dan %12'ye yükselmiştir. Ayrıca park ücreti olan 1250 euro, tur veya gezi grubunda yer alan kişi sayısına göre bölünerek hesaplanmıştır.<sup>8</sup>

**Tablo 7: İtalya'da Standart Tur (7 Gece) İçin Ödenecek Toplam Vergi Tutarları**

Otel Vergileri+Park Ücreti	Gezi/Tur Grubundaki Kişi Sayısı					
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-48
Konaklama Vergisi (3 yıldızlı otel)	€18.00	€18.00	€18.00	€18.00	€18.00	€18.00
*Konaklamada Uygulanan KDV (10%)	€56.00	€56.00	€56.00	€56.00	€56.00	€56.00
Park Ücreti (€1250 gruptaki kişi sayısına bölünmektedir. 15-20 vb)	€83.33	€62.50	€50.00	€41.67	€35.71	€31.25
<b>Toplam Kişi Başı Vergi</b>	<b>€158</b>	<b>€137</b>	<b>€124</b>	<b>€116</b>	<b>€110</b>	<b>€106</b>

**Not:** \*2013 yılı itibarıyla bu oran %12'ye yükseltilmiştir, ancak orijinal örneği değiştirmemek için hesaplama 2012 yılındaki KDV oranına göre yapılmıştır.

Buradan da anlaşılacağı gibi 15-20 kişilik bir tur grubuyla standart 7 gecelik İtalya turuna katılan bir turist söz konusu tur için ödediği verginin 158 euro tutarındaki kısmı vergilerden oluşmaktadır. Bu haliyle İtalya Avrupa'nın en pahalı

<sup>7</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy)

<sup>8</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy)

gezi rotası durumundadır. İtalya’da konaklanacak şehre ve sezona göre belirlenen Konaklama Vergileri aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.<sup>9</sup>

**Tablo 8: İtalya’da Şehirlere ve Otelere Göre Konaklama Vergisi Tutarları**

Destinasyon	Vergilendirme Sezonu	Otel Yıldız Derecelendirmesi					NTS
		1 yıldız	2 yıldız	3 yıldız	4 yıldız	5 yıldız	
Alberobello <sup>1</sup>	Yıl Boyu	€1.00	€1.00	€1.00	€1.50	€1.50	Tamamı
Ancona <sup>2</sup>	Yıl Boyu	Odanın gecelik fiyatına göre					15
Bergamo <sup>3</sup>	Yıl Boyu	€1.00	€1.70	€2.50	€3.50	€3.50	10
Capri	Yıl Boyu	€3.00	€3.00	€3.00	€4.00	€5.00	5
Catania <sup>4</sup>	Yıl Boyu	€1.00	€1.00	€1.50	€1.50	€2.50	3
Floransa	Yıl Boyu	€1.00	€2.00	€3.00	€4.00	€5.00	10
Giardini Naxos	1 Ağustos-30 Eylül	€0.50	€0.50	€0.50	€1.00	€1.00	5
Montecatini-Terme <sup>5</sup>	Yıl Boyu	€0.35	€0.70	€1.00	€1.40	€1.70	7
Montepulciano <sup>6</sup>	Yıl Boyu	€1.00	€1.00	€1.00	€1.50	€2.00	Tamamı
Padua	Yıl Boyu	-	€2.00	€3.00	€4.00	-	5
Roma	Yıl Boyu	€2.00	€2.00	€2.00	€3.00	€3.00	10
San Gimignano	01 Mart -31 Ekim	€0.75	€1.50	€2.00	€2.50	€3.00	10
Sesto Fiorentino	Yıl Boyu	€1.00	€2.00	€3.00	€4.00	€5.00	10
Siena <sup>7</sup>	1 Mart -31 Ekim	€2.00	€2.00	€2.00	€2.00	€5.00	6
	1 Kasım-28 Şubat	€1.00	€1.00	€1.00	€1.00	€3.00	6
Sorrento Kıyıları	1 Nisan-31 Ekim	€1.00	€1.00	€1.00	€1.50	€2.00	7
Venedik <sup>8</sup> (Tarihi Yerler)	Turistik Sezon	€1.00	€2.00	€3.00	€4.00	€5.00	5
Venedik <sup>8</sup> (Lido ve Adalar)	Turistik Sezon	€0.70	€1.40	€2.10	€2.80	€4.50	5
Venedik <sup>8</sup> (Anakara)	Turistik Sezon	€0.60	€1.20	€1.80	€2.40	€3.00	5

**Not:** NTS: Verginin uygulanacağı maksimum ardışık konaklama gecesi sayı

Arbello’da verginin maksimum tutarının belirlenmesi için kullanılan üst üste konaklanan gün sayısı uygulaması bulunmamaktadır. Yani konaklanan gece sayısı kaç olursa olsun vergi tahsilatı yapılmaktadır.

Ancona’da geceliği 20 euro olan odalar için kişi başı 0,50 euro, 20,01 euro ile 50 euro arasında olan odalar için kişi başı 1 euro, geceliği 50 euro ile 100 euro arasında olan odalar için kişi başı 2 euro, geceliği 100 euronun üzerinde olan odalar için kişi başı 3 euro vergi alınmaktadır. Alınabilecek azami vergi tutarı 15 gece üst üste konaklama için ödenen bedeldir.

Bergamo’da ise Tabloda yer alan vergilere ek olarak tatil için kullanılan ve kiralanan evlerden, kulübelere, odalardan, apartman dairelerinden ve kahvaltı/yatak (bed/breakfast) hizmeti veren yerlerden kişi başı gecelik 2 euro vergi alınmaktadır.

<sup>9</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/italy)

Montecatini-Terme’de Ocak ve Aralık aylarında Tabloda yer alan vergiler %10 indirimli olarak uygulanmaktadır.

Venedik’te yıl düşük ve yüksek olmak üzere talebe göre 2 sezona ayrılmıştır. Yüksek sezon kapsamına giren dönemler 5 ayrı zaman diliminden oluşmakta olup, bu zaman dilimleri aşağıda yer almaktadır:

- Venedik Karnavalı süresince,
- Paskalya tatiline denk gelen Salı ve Çarşamba günü,
- 1 Nisan-31 Ekim arası,
- 8 Aralık gününü müteakip hafta,
- 23 Aralık’tan 6 Ocak sonrasına tekabül eden ilk Pazar gününe kadar.

Düşük sezon ise bunlar dışında kalan günlerden oluşmaktadır. Venedik’te turizme yönelik olarak uygulanan vergiler hem çok katı hem de oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir.

İtalya’da uygulanan KDV (Imposta sur Valore Aggiunto-IVA)’nin standart oranı 2011 yılında %20’den %21’e, 2012 yılında ise %23’e yükselmiştir. Otel konaklamalarına uygulanan düşürülmüş oran olan %10 ise 2012 yılı Ekim ayında %12’ye yükseltilmiştir. 2014 yılında hem standart hem de düşürülmüş KDV oranında %0,5 puanlık bir artış daha öngörülmektedir.

### 2.1.9. İngiltere

İngiltere’de turizm sektöründe vergileme doğrudan turiste yönelik ve sektörde faaliyet gösterenlere yönelik vergiler olarak ikiye ayrılmaktadır. Söz konusu ayrıma göre alınan vergilerin detayı aşağıda yer almaktadır (Durberry ve Sinclair, 2008):

**Tablo 9: İngiltere’de Turizm Sektöründen Alınan Vergiler**

<b>Doğrudan Turistlerden Alınan Vergiler</b>	<b>Sektörde Faaliyet Gösterenlere Yönelik</b>
Vize Ücretleri, Varış Vergisi, Seyahat	Ulaşım/Ulaştırma Vergisi (Örn: Yol Vergisi)
Seyahat Vergileri, Havaalanı Vergisi, Araç Kiralama Vergisi, Benzin Vergisi	Turizm Sektöründe Girdi Olarak Kullanılan İthal Ürünler İçin İthal Vergisi
Konaklama Vergisi	Kurumlar Vergisi
Harcama Vergisi (Örn. Restoranlardaki)	Arsa ve Arazi Vergisi
Çevre Vergisi (Ulaşımında veya Varış Esnasında Ayrıca Alınanlar)	Çevre Vergisi (Gecelik Kalkış/Uçuşlar İçin Havayolu Şirketi Tarafından Alınan)

Tabloda turiste yönelik vergiler grubunda yer alan ve çalışmamızın konusunu oluşturan Konaklama Vergisi Kasım 2011’de 24 milyon sterlin tutarındaki yüksek bütçe açığını kapatmak amacıyla yükseltilerek otel faturalarına toplam otel ücretinin %5’i oranında Yatak Vergisi eklenmesi suretiyle uygulanmaya devam edilmiştir. Londra’daki konaklama tesislerinde uygulanan bu vergi Westminster Konseyi tarafından şehrin temiz tutulmasına turizm sektörünün de katkıda bulunması gerektiği ve temiz bir şehrin turizm talebinin yükseleceği düşünülerek getirilmiştir.<sup>10</sup>

Benzer şekilde Cornwall Konseyinde de kabul gören vergi Cornwall’de gecelik kişi başı 1 sterlin olarak uygulanmakta olup, yıllık 26 milyon sterlin civarında gelir elde edilmesi beklenmektedir.

<sup>10</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/unitedkingdom](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/unitedkingdom)

İngiltere, turizm sektörüne farklı birçok şekilde vergi uygulayan ve bu özelliği ile turizm sektörü üzerindeki vergi yükünün en fazla olduğu ülkelerden birisidir. Bununla birlikte yapılan ekonometrik bir çalışmada (Durberry ve Sinclair, 2008);

-İngiltere’deki turizm talebinin fiyat değişikliklerine duyarlı olduğu,

-İngiltere’de geçerli fiyat düzeyinde %1’lik bir artışın incelemeye dahil olan diğer ülkelere kıyasla turizm harcamalarında %1 civarında bir düşüşe neden olduğu (enflasyon oranındaki değişiklikler ve kur değişiklikleri dikkate alınmıştır)

ortaya konmuştur.

Buradan da anlaşılacağı üzere sektördeki vergi yüküne rağmen sektörün fiyat değişikliklerine duyarlılığı yüksektir.

#### **2.1.10. Rusya**

Ekim 2011’de Moskova’da günlük 1 euro ile 3 euro arasında değişen tutarlarda Konaklama Vergisi alınması planlanmıştır. Toplanan paranın turistler için düzenlenen aktivitelerin geliştirilmesinde kullanılması ve popüler, çekim gücü olan değişiklikler yapılması amacıyla kullanılacağı açıklanmıştır. Söz konusu vergi uygulaması Moskova’ya gelen turist sayısında düzenli bir artış olması halinde gerçekleşecektir. Moskova, 2016 yılında şehri ziyaret eden yabancı turist sayısının 6 milyona ulaşmasını beklemektedir.<sup>11</sup> St. Petersburg için de aynı uygulamanın yapılması beklenmekle birlikte söz konusu düzenleme ertelenmiştir.

#### **2.1.11. Slovakya**

Slovakya’da 0,50 euro ve 1,65 euro arasında değişen tutarlarda kişi başı gecelik Şehir Vergisi, Turist Vergisi veya Kasaba Vergisi adı altında konaklama ücretine dahil olarak vergi alınmaktadır.<sup>12</sup>

#### **2.1.12. Slovenya**

Slovenya Turist Vergisi Kanunu (Zakon o Spodbujanju Razvoja Turizma ZSRT) Parlamentonun onayında olan Turizm Geliştirme Kanunu çerçevesinde düzenlenmiştir.

Genel olarak gecelik kişi başı 0,60 euro ile 1,25 euro arasında değişen tutarlarda uygulanan vergi, konaklamanın gerçekleştiği lokasyon ve otel kalitesine göre çeşitlilik gösterebilmektedir. Ljubljana’da günlük Turist Vergisi 0,62 euro ile 1,25 euro arasında değişen tutarlarda uygulanırken Vaneca, Fokovci, Vino ve Moravske Toplice’da kişi başı gecelik 1,01 euro olarak uygulanmaktadır.<sup>13</sup>

Çocuklar için uygulanan muafiyetler ve indirimler de bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Örneğin, Ljubljana’daki otellerde 3-12 yaş arası çocuklar için %40 indirim uygulanırken 3 yaş altı çocukların konaklaması vergiden muafır. Vaneca, Fokovci, Vino ve Moravske Toplice’da ise 7-18 yaş arası çocukların konaklamasından alınan vergiden %50 indirim yapılmakta, 7 yaş altı çocukların konaklaması ise vergiden muaf tutulmaktadır.

#### **2.1.13. Hırvatistan**

AB’ye yeni üye olan ülkelerden Hırvatistan’da Konaklama Vergisi (Sojourn Tax) ülkenin para birimi olan Hırvatistan kunası üzerinden alınmaktadır. 1

---

<sup>11</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/russia](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/russia)

<sup>12</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/slovakia](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/slovakia)

<sup>13</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/slovenia](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/slovenia)

Hırvatistan kunası yaklaşık 0,132 eurodur. 18 yaşını geçen her turistten kaldığı şehir ve kaldığı mevsime göre günlük kişi başı 2 kuna (0,25 euro) ile 7 kuna (1 euro) arasında değişen tutarlarda vergi alınmaktadır. Ülkedeki şehirler turist çekme kapasitesine göre kategorilere ayrılmıştır. Örneğin, ülkenin turizm merkezi olan Dubrovnik A kategorisinde yer almaktadır. Her kategoride yer alan şehirler için belirlenen vergi tutarı ayrıca konaklamanın gerçekleştiği mevsime göre erken, yüksek, düşük ve geç sezon olarak dörde ayrılmıştır. Buna göre yapılan konaklamalardan alınan Konaklama Vergisi tutarları aşağıda yer almaktadır.<sup>14</sup>

**Tablo 10: Hırvatistan'da Konaklama Vergisi**

Konaklama Vergisi	Sezonlar (Tarihler Bölgeye Göre Farklılık Göstermektedir)			
	Erken	Yüksek	Düşük	Geç
Kategori A	5.50 kuna	7.00 kuna	4.50 kuna	5.50 kuna
Kategori B	4.50 kuna	6.00 kuna	3.50 kuna	4.50 kuna
Kategori C	3.50 kuna	5.00 kuna	2.50 kuna	3.50 kuna
Kategori D	2.40 kuna	4.00 kuna	2.00 kuna	2.40 kuna

12-18 yaş arası gençlerde söz konusu Vergi %50 indirimli uygulanırken 12 yaş altı çocukların konaklaması vergiden muaf tutulmuştur.

### 2.1.14. Bulgaristan

Bulgaristan'da Şehir Vergisi veya Konaklama Vergisi belediyeler tarafından Turizm Yasası çerçevesinde alınmaktadır. Bulgaristan'ın para birimi olan leva yaklaşık 0,51 euro değerindedir. Şehir Vergisi gecelik kişi başı olarak belirlenmekle birlikte bölgeye ve otel kalitesine göre değişiklik gösterebilmektedir. Sofya'da 5 yıldızlı otel konaklamalarında kişi başı gecelik 3 leva ödenirken 3-4 yıldızlı otellerde bu tutar düşmektedir. Bulgaristan'da sahil kesimindeki yerlerden genellikle gecelik değil konaklama başına vergi alınmaktadır. Örneğin, Holiday Villiage Rusalka'da kişi başı her bir konaklama için 8 euro vergi alınmaktadır.

### 3. ABD'de Konaklama Vergisi

ABD'nin birçok eyaletinde uygulanmakta olan Konaklama Vergisi bu ülkede Otel Doluluk Vergisi (Hotel Occupancy Tax) veya Otel Oda Vergisi (Hotel Room Tax) isimleri ile bilinmektedir. Eyaletlerde uygulanan vergi tutarları farklılık göstermekle birlikte uygulama şekli paralellik göstermektedir. Çalışmamızda New York, New Jersey ve Washington'daki vergi uygulamalarına yer verilecektir.

New York'ta otel tanımına kısa süreli konaklama amacıyla kiraya verilen apartman daireleri, otel, motel, bungalov, yatak/kahvaltı hizmeti veren yerler dahil edilmiştir. Bir binanın odaları eğer 14 güne kadar kiralamalarda kullanılıyorsa veya her üç aylık dönemde bir veya iki defa kiralama oluyorsa söz konusu bina otel kapsamına girmeyecektir.<sup>15</sup>

Bu vergiden muaf olanlar ise aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

<sup>14</sup>European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/croatia](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes/croatia)

<sup>15</sup>The New York State Department of Taxation and Finance, Hotel Room Occupancy Tax, <http://www.nyc.gov/html/dof/html/business/hotel.shtml>

-Söz konusu binaları (otel, motel, apartman dairesi) daimi ikametgâh olarak kullananlar (180 günden az olmamak üzere kullanım),

-New York eyalet ve eyalet yönetimine ait resmi binalar ile kamu yararı için faaliyet gösteren kuruluşların kullandıkları binalar,

-Birleşmiş Milletler Binası ve Birleşmiş Milletlere tahsis edilen binalar,

-Birleşik Devletlere ait herhangi bir mülk,

-Kâr amacı gütmeyen, eğitim, bağış, yardım, dini amaçlar ile çocuklar ve hayvanların korunmasına yönelik kuruluşların kullandıkları binalar.

New York’ta, Otel Doluluk Vergisi olarak bilinen vergi, otel odasında konaklamadan alınan vergiye ilave olarak alınmaktadır. New York’ta uygulanan Otel Vergisi oranlarına ilişkin Tablo ve uygulanma şekline ilişkin örnek ise aşağıda yer almaktadır:<sup>16</sup>

**Tablo 11: New York’ta Otel Vergisi Tutarları**

Oda fiyatı	Vergi Tutarı
10\$ ile 20\$ arası	Odabaşı gecelik 50 cent + oda ücretinin %5,875’i oranında Doluluk Vergisi
20\$ ile 30\$ arası	Odabaşı gecelik 1\$ + oda ücretinin %5,875’i oranında Doluluk Vergisi
30\$ ile 40\$ arası	Odabaşı gecelik 1,5\$ + oda ücretinin %5,875’i oranında Doluluk Vergisi
40\$ ve üzeri	Odabaşı gecelik 2\$* + oda ücretinin %5,875’i oranında Doluluk Vergisi

**Not:** \*Bir otelde yer alan süit odalar bazen birden fazla oda içerebilmektedir. Bu durumda süitin içerdiği oda sayısına göre her bir oda için ayrı ayrı 2 dolar vergi ve süit fiyatının %5,875’i oranında vergi uygulanacaktır. Örneğin, 3 oda içeren bir süitte gecelik 2x3=6 dolar vergiye ilave olarak süit ücretinin %5,875’i oranında Doluluk Vergisi alınacaktır.

Otel sahipleri tahsil ettikleri vergiyi belirli aralıklarda New York Eyaleti Vergilendirme ve Finans Departmanına yatırmak zorundadır. Verginin toplanma dönemi ve idareye yatırılacağı zamanlar aşağıdaki Tabloda yer almaktadır:<sup>17</sup>

**Tablo 12: New York’ta Otel Vergisi Vergilendirme Periyodu ve Ödeme Zamanları**

Vergilendirme Periyodu	Ödeme Zamanı
1 Aralık-28 Şubat	20 Mart
1 Mart- 31 Mayıs	20 Haziran
1 Haziran-31 Ağustos	20 Eylül
1 Eylül-30 Kasım	20 Aralık
1 Mart-28 Şubat	20 Mart

New Jersey’de ise 2003 yılında yapılan yasal düzenleme ile %7 oranında Eyalet Doluluk Ücreti (State Occupancy Fee) uygulaması başlamıştır. Buna göre New Jersey eyalet sınırları içinde kiralanın her otel, motel odasının ücreti üzerinden %7

<sup>16</sup>The New York State Department of Taxation and Finance, Hotel Room Occupancy Tax, <http://www.nyc.gov/html/dof/html/business/hotel.shtml>

<sup>17</sup>The New York State Department of Taxation and Finance, Hotel Room Occupancy Tax, <http://www.nyc.gov/html/dof/html/business/hotel.shtml>

oranında Eyalet Doluluk Ücreti alınacaktır. 01.08.2003-30.06.2004 tarihleri arasında %7 olarak uygulanan ücret 01.07.2004 tarihi sonrasında %5'e düşürülmüştür.<sup>18</sup>

Eyalet yönetimi tarafından belirlenen bazı bölgelerde söz konusu oran %5'in de altında uygulanmaktadır. Bunun nedeni bu bölgelerde otel/motel konaklamaları üzerinden ayrıca yerel ücret ve vergiler alınıyor olmasıdır. Buna göre Eyalet Doluluk Ücreti; Newark ve Jersey City'de %1, Atlantic City'de %1, The Wildwoods'da %3 olarak uygulanmaktadır.

New Jersey'de eyalet tarafından alınan Eyalet Doluluk Ücretinin yanısıra eyalet sınırları içinde yer alan belediyelerde Belediye Doluluk Vergisi (Municipal Occupancy Tax) uygulanmaktadır. 01.08.2003 ile 30.06.2004 arasında Newark, New Jersey, Atlantic City, Wildwood, Wildwood Crest, Kuzey Wildwood dışında kalan belediyelerde %1 ve daha aşağı oranlarda uygulanmıştır. 01.07.2004'ten itibaren %3 ve daha aşağı oranlarda uygulanmaktadır. 01.07.004'den itibaren Belediye Doluluk Vergisi otel sahipleri tarafından 3 aylık periyodu izleyen ayın ilk günü beyanname ile belediye vergilendirme birimine bildirilecektir. Bununla birlikte söz konusu beyannameleri veren otel/motellerin isim ve adresleri belediyeler bazında listelenerek New Jersey Eyalet Vergilendirme Departmanına gönderilmektedir.

Kiralanan odanın kullanıcısı veya ödemeyi yapan kişi New Jersey Eyaleti veya federal ajan ise, parlamento üyesi veya devlet organlarından birisine mensup ise, Birleşmiş Milletler çalışanı veya ABD'nin üye olduğu herhangi bir uluslararası organizasyona mensup ise Eyalet Doluluk Ücreti veya Belediye Doluluk Vergisinden muaf olacaktır.

Dini, eğitim ve yardım amaçlı organizasyonlardan veya faaliyet gruplarından New Jersey Satış Vergisinden muaf olanlara Eyalet Doluluk Ücreti için muafiyet tanınmamıştır. Satış Vergisi konusunda muafiyeti olan kuruluşlardan ancak doğrudan kendi amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik faaliyetleri için yaptıkları organizasyonlarda Eyalet Doluluk Ücreti ve Belediye Doluluk Vergisi alınmamaktadır. Ayrıca otel/motel gibi konaklama tesislerinin düğün, toplantı, seminer şeklindeki etkinlikler için kullanılması halinde Belediye Doluluk Vergisi ve Eyalet Doluluk Ücreti alınmamaktadır.

Daimi ikametgâh olarak oda kiralayanlardan Doluluk Vergisi ve Doluluk Ücreti alınmamaktadır. Kiralanan birimin daimi ikametgâh olarak tanımlanabilmesi için en az 90 gün aralıksız kalma şartı bulunmaktadır. Yazılı bir sözleşme çerçevesinde 90 gün ve fazlası için kiralanan birimlerde Doluluk Vergisi ve Doluluk Ücreti uygulanmayacaktır. Kiralayan kişinin kalacağı süre kesintisiz 90 günden az ise veya arada boşluklar varsa konaklama Doluluk Ücretine veya Doluluk Vergisine tabidir.

New Jersey'de otel odaları aynı zamanda ABD'nin KDV'si durumunda olan Satış Vergisine konu olduğu için Doluluk Ücreti veya Doluluk Vergisine de konu edilmektedir. Kamp alanları ise arazinin kiralınması şeklinde değerlendirildiğinden Satış Vergisinin konusuna girmemekte dolayısıyla Doluluk Ücretine veya Doluluk Vergisine tabi olmamaktadır. Eyalette oda-kahvaltı şeklindeki konaklamalarda kahvaltı ücreti de Doluluk Vergisi veya Doluluk Ücretinin konusuna girmemektedir.

<sup>18</sup>State of New Jersey Department of the Treasury, Division of Taxation, Hotel/Motel State Occupancy Fee and Municipal Occupancy Tax, <http://www.state.nj.us/treasury/taxation/hotelfee.shtml>

Tur paketi satan operatörler paketin içinde konaklama dışında yemek, bilet, müze girişleri, ulaşım gibi başka bileşenleri de pakete dahil etmektedir. Bu bileşenlerin tamamının yer aldığı bir tur paketinde tur operatörü Satış Vergisi ve diğer vergileri öncelikle kendisi ödemekte daha sonra tur paketini müşteriye satarken vergileri de müşteriye yansıtmaktadır. Tüm bileşenlerin dahil olduğu bir pakette Doluluk Vergisi veya Doluluk Ücreti tüm hizmetlerin (Satış Vergisi dahil) toplam bedeli üzerinden hesaplanacaktır. Yemek, ulaşım gibi hizmetleri ayrı ayrı almak isteyen müşteriler ise sadece konaklama bedeli için Doluluk Vergisi veya Doluluk Ücreti ödeyecek, yemek ve ulaşım isabet eden kısım için Doluluk Vergisi ödemeyeceklerdir. Otel konaklamalarında Doluluk Vergisi veya ücretinin faturada ayrıca gösterilmesi zorunludur.

Eyalet Doluluk Ücretinden elde edilen gelir New Jersey Şehir Konseyi Sanat Komisyonuna, Tarih Komisyonuna, Ticaret ve Ekonomik Büyüme Komisyonuna, Kültür Varlıkları Komisyonuna, Belediye Doluluk Vergisinden elde edilen gelir ise doğrudan belediyeye gelir olarak aktarılmaktadır.

Washington’da vergi tutarı 0,5 dolar ile 2 dolar arası değişiklik göstermektedir. 40 ve üzeri odaya sahip otel ve motellerde gerçekleşen konaklamalarda kişi başı gecelik olarak alınmaktadır. İdarece yeni gelişmekte olan turizm bölgesi olarak kabul edilen yerlere ayrı bir bölge kodu verilmekte ve bu koda sahip bölgelerde kişi başı gecelik 0,75 dolar olarak uygulanmaktadır.<sup>19</sup>

Buradan da anlaşılacağı üzere ABD’nin çeşitli eyaletlerinde Otel Oda Vergisine ilave olarak oda ücretinin belirlenmiş bir yüzdesi kadar Otel Doluluk Vergisi ödenmektedir. Yapılan ekonometrik çalışmalar doğrudan müşteriye yansıtılan söz konusu Verginin otel gelirleri üzerindeki etkisinin önemsenmeyecek kadar küçük olduğunu göstermektedir (Bonham, Fujii, Im, Mak, 1992).

#### **4. Uzakdoğu Ülkelerinde Konaklama Vergisi**

Uzakdoğu ülkelerinden Japonya ve Hong Kong’ta uygulanan Konaklama Vergisi Japonya’da halen uygulanmakta iken Hong Kong’ta 2008 yılında kaldırılmıştır. Japonya’nın başkenti Tokyo’da uygulanan Konaklama Vergisi turizmi geliştirmek, turizm sektörüne yapılan harcamaları artırmak ve şehrin turist çeken özelliklerine katkı sağlamak amacıyla başlatılmıştır. Tokyo’da 01.10.2002’den bu yana Konaklama Vergisi uygulanmaktadır. Vergi Tokyo’da yer alan otel ve diğer konaklama tesislerinden gecelik kişi başı 10.000 yen ve üzeri oda fiyatına tabi konaklamalar için kademeli şekilde uygulanmaktadır. Oda ücreti tanımına yiyecek, içecek dahil olmadığı gibi otellerde gerçekleşen eğlence amaçlı organizasyonlara ve konferanslara da vergi uygulanmamaktadır. Uygulanan vergi tutarları aşağıdaki Tabloda yer almaktadır.<sup>20</sup>

---

<sup>19</sup>Washington State Department of Revenue, [http://dor.wa.gov/Docs/forms/Excstx/Lodging/LodgingFlyer\\_13\\_Q2.pdf](http://dor.wa.gov/Docs/forms/Excstx/Lodging/LodgingFlyer_13_Q2.pdf)

<sup>20</sup>The Accommodation Tax, National Tax Agency of Japan, [www.nta.go.jp/foreign\\_language](http://www.nta.go.jp/foreign_language)



**Tablo 13: Japonya’da Konaklama Vergisi**

Oda Ücreti (gecelik kişi başı)	Konaklama Vergisi (gecelik kişi başı)
10.000 yen ve aşağısı	Vergi uygulanmamaktadır
10.000 yen ile 14.999 yen arası	100 yen
15.000 yen ve üzeri	200 yen

Tokyo’da Konaklama Vergisinden elde edilen gelir;

-Şehirde yer alan işletmelerin tasarımının ve dilinin yabancı turistler için anlaşılır hale getirilmesinde,

-Tokyo Turist Bilgi Merkezinin kuruluş ve yönetim giderlerinde,

-Bilgilendirme broşürü biçimindeki “Hoşgeldiniz Kartları”nın basılmasında kullanılmaktadır.

### 5. Türkiye’de Konaklama Vergisi

Türkiye’de ilk olarak 2004 yılında gündeme gelen Konaklama Vergisi, 2008 yılında İl Özel İdareleri ve Belediye Gelirleri Kanun Tasarısı’nın<sup>21</sup> içinde yer alarak Meclis Alt Komisyonunda görüşülmüştür. Söz konusu Tasarının dördüncü bölümünde yer alan 34, 35, 36 ve 37. maddelerde Konaklama Vergisi uygulamasının detaylarına yer verilmiştir. Buna göre otel, motel, tatil köyü, pansiyon gibi tesislerde gerçekleşen konaklamalar Konaklama Vergisinin konusunu, bu tesislerde konaklayanlar Konaklama Vergisinin mükellefini oluşturmaktadır. Konaklama tesislerini işletenler Konaklama Vergisini tahsil ederek mükellefler adına yetkili idareye ödemekten sorumlu tutulmuşlardır.

Öğrenci yurt ve pansiyonları, huzurevleri ile koruma evlerinde yapılan konaklamalar vergiden istisna edilmiştir.

Konaklama Vergisinin matrahı günlük yeme, içme ve yatak ücretleri dahil olmak üzere mükelleflerce ödenen toplam konaklama bedeli olarak belirlenmiş olup, vergi oranının günlük toplam konaklama bedelinin %3’ü olarak belirlenmesi öngörülmüştür. Bu oranı sıfıra kadar indirmeye ve kanuni haddine kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Verginin, konaklama bedeline eklenerek fatura veya ödeme belgelerinde gösterilmek suretiyle tahsil edilmesi ve tahsil edilen verginin takip eden ayın yirminci günü mesai saati sonuna kadar konaklama yerinin bulunduğu yer yetkili idaresine bir beyanname ile ödenmesi tasarlanmıştır.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun uygulandığı yerlerde toplanan verginin %25’inin, tahsilatı izleyen ayın yirminci günü mesai saati sonuna kadar büyükşehir belediyesine aktarılması da yine Tasarıda yer almıştır

Ancak söz konusu Tasarı Meclis Alt Komisyonu görüşmeleri sonrasında, sektör temsilcilerinden gelen yoğun baskıların da etkisiyle Komisyondan geçememiş ve yasalaşmamıştır.

### 6. Türkiye’de Konaklama Vergisi Uygulamasına İlişkin Öneriler

Türkiye’de uygulanması düşünülen Konaklama Vergisinin detaylarını içeren Kanun tasarısına bakıldığında vergi matrahının günlük yeme, içme ve yatak ücretleri dahil bedel olarak belirlendiği görülmektedir. Ayrıca konaklanan tesisler açısından

<sup>21</sup> İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı, www.mevzuat.basbakanlik.gov.tr

herhangi bir ayırım yapılmaksızın söz konusu matrah üzerinden %3 vergi alınacağı belirtilmiştir.

Yurt dışı ülke uygulamalarına bakıldığında öncelikle konaklanan tesisler açısından gecelik ücret, otelin yıldız sayısı ve oda sayısı gibi kriterlerin göz önüne alınarak kademeli şekilde vergilendirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Vergi tutarı da yine konaklanan tesise ödenen gecelik ücret, konaklanan tesisin yıldız sayısı ve tesisin sahip olduğu oda sayısı gibi kriterler göz önüne alınarak belirlenmektedir.

Türkiye’de gündeme gelen Tasarıda ise konaklamanın gerçekleştiği tesisler arasında ayırım yapılmamakta, yeme, içme ve yatak ücreti dahil bedel üzerinden standart bir oranda vergi alınması öngörülmektedir. Bu sistemde vergi matrahı sadece konaklama bedeli değil, yeme/içme dahil konaklama bedeli olarak belirlendiğinden matrah artmakta ve özellikle her şey dahil veya ultra her şey dahil şeklinde hizmet veren tesisler açısından olumsuz bir tablo ortaya çıkmaktadır.

Yabancı ülke örneklerinde de görüldüğü üzere söz konusu vergi sadece konaklama üzerinden alınmakta, yeme, içme vs. hizmetler verginin dışında bırakılmaktadır. Ayrıca, özellikle AB ülkelerinde; ülke bölgelere ayrılarak her bir bölge turist çekme yoğunluğuna göre kademeli şekilde vergilendirilmektedir. Söz konusu vergi dolayısıyla elde edilen gelir ise yerel yönetimlere aktarılmakta ya da turizm sektörünün gelişimi veya turistik yerlerin turist çekme potansiyelinin artırılması için kullanılmaktadır.

AB üyesi ülkelerde uygulanan Konaklama Vergisi AB’ye üyelik müzakerelerinin devam ettiği bu süreçte Birliğe uyum sağlamak anlamında önem taşımaktadır. Yabancı ülke uygulamaları doğrultusunda; Türkiye için bir vergi modeli oluşturulması halinde öncelikle bölgeler ve bölgelere dahil illerde yer alan tesislerin turizm sektöründeki yerine ve önemine göre bir sınıflandırma yapılmalı, daha sonra tesisler gecelik konaklama bedeli, yıldız sayısı ve oda sayısı kriterlerine göre sınıflandırılmak suretiyle oransal değil gecelik oda ücreti ile orantılı bir vergi tutarı belirlenerek konaklama dışında kalan hizmetler bu vergiye konu edilmemelidir. Örneğin, Akdeniz bölgesinde yer alan ve turizm açısından önemli bir şehir olan Antalya’da oteller gecelik oda fiyatına ve oda sayısına göre sınıflandırılarak vergi tutarı belirlenirken Karadeniz bölgesinde yer alan ve yeni gelişmekte olan kültür turizminin yapıldığı Rize, Trabzon gibi illerde yine aynı sistemle belirlenen vergi tutarları daha düşük seviyeden başlatılmalıdır.

Verginin tahsilatı noktasında ise Türkiye için en uygun modelin Belçika’da uygulanan sistem olduğu düşünülmektedir. Çalışmamızın ilgili bölümünde de detaylı olarak yer verildiği üzere Belçika’da Şehir Vergisi olarak bilinen bu vergi 3’er aylık periyotlarla tesisteki oda sayısına ve otelin kategorisine göre maktu olarak alınmaktadır. Bu sistemde maktu vergi işletme sahibi tarafından idareye ödenirken verginin müşteriye yansıtılma şekli tamamen işletme sahibine bırakılmaktadır. Söz konusu sistemde vergi maktu olarak alındığından sezon değişiklikleri, tesisin gördüğü talep gibi dış etkenler vergi matrahını ve tutarını değiştirmeyecektir. Ayrıca verginin müşteriye yansıtılma şekli işletme sahibine bırakıldığından, verginin işletmenin kârlılık durumuna göre müşteriye hiç yansıtılmayabileceği gibi tamamen müşteriye yansıtılması da söz konusu olabilecektir.

Elde edilen vergi gelirinin bir kısmının yerel yönetimlere bir kısmının da Japonya ve ABD’de olduğu gibi turizmle ilgili birimlere örneğin Kültür ve Turizm Bakanlığına aktarılması yerinde bir uygulama olacaktır.

## Sonuç

Konaklama Vergisi ABD’de, Japonya’da ve hemen hemen tüm AB ülkelerinde uygulanmakta olan ve turizm sektörüne katkı sağlayan bir gelir kaynağıdır. AB’ye tam üyelik müzakerelerinin devam ettiği bu süreçte söz konusu verginin Türkiye’de de uygulanması konusunun gündeme gelmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Bu noktada Türkiye’de 2008 yılında İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı içinde gündeme gelen Konaklama Vergisi tasarısındaki haliyle AB ülkelerinde ve ABD’de uygulanan modellerle uyumlu değildir. Özellikle konaklama tesisi kapsamındaki yerlerin sınıflandırılmaksızın genel bir vergi oranına tabi tutulması ve vergi matrahına konaklama dışındaki hizmetlerin de dahil edilmesi sektörün haklı tepkisine yol açmıştır.

Konaklama Vergisinin yabancı ülke uygulamaları çerçevesinde değerlendirilmesi sonucu bölgesel bir sınıflandırma sonrası her bir bölgede yer alan tesislerin oda sayısı, gecelik konaklama ücreti, otelin yıldız sayısı gibi kriterler göz önüne alınarak sınıflandırılması ve buna bağlı olarak 3’er aylık dönemlerle maktu bir vergileme yapılması, ülkemiz koşullarına uygun bir seçenek olarak değerlendirilebilir.

Bununla birlikte tahsil edilen gelirin hem yerel yönetimlere hem de turizm sektörünün gelişimine katkı sağlamak için kullanılması sektörde faaliyet gösteren firmaların da tepkisini azaltabilecektir.

## Kaynakça

- Bonham, C., Fujii, E., Im, E. ve Mak, J. (1992), The Impact of the Hotel Room Tax: An Interrupted Time Series Approach, National Tax Journal, December, 45(4), 433-41.
- Durberry, R. ve Sinclair, M.T. (2008), Tourism Taxation in the UK, Review of Development Economics, February, 12(1), 21-36.
- European Tour Operators Association, Policy Areas, Tourist Taxes, [www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes](http://www.etoa.org/policyareas/tourist-taxes) (Erişim Tarihi: 10.05.2013)
- Inventory of Taxes in the European Union, European Commission, Directorate-General Taxation Customs & Union, 2002, [ec.europa.eu/taxation-customs/resources/documents/tax\\_inventory\\_18\\_at.pdf](http://ec.europa.eu/taxation-customs/resources/documents/tax_inventory_18_at.pdf) (Erişim Tarihi: 15.05.2013)
- İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı, [www.mevzuat.basbakanlik.gov.tr](http://www.mevzuat.basbakanlik.gov.tr) (Erişim Tarihi: 15.05.2013)
- Official Journal of the European Union, 23 March 2011, Vol: 54.
- State of New Jersey Department of the Treasury, Division of Taxation, Hotel/Motel State Occupancy Fee and Municipal Occupancy Tax, <http://www.state.nj.us/treasury/taxation/hotelfee.shtml>
- The Accommodation Tax, National Tax Agency of Japan, [www.nta.go.jp/foreign\\_language](http://www.nta.go.jp/foreign_language) (Erişim Tarihi: 13.05.2013)
- The New York State Department of Taxation and Finance, Hotel Room Occupancy Tax, <http://www.nyc.gov/html/dof/html/business/hotel.shtml> (Erişim Tarihi: 15.05.2013)
- Washington State Department of Revenue, [http://dor.wa.gov/Docs/forms/ExcsTx/Lodging/LodgingFlyer\\_13\\_Q2.pdf](http://dor.wa.gov/Docs/forms/ExcsTx/Lodging/LodgingFlyer_13_Q2.pdf) (Erişim Tarihi: 15.05.2013)